

HOOFDLIJNEN VAN BELEID VAN LITERAIR CAFÉ 'DE GEESTGRONDEN'

Het begrip 'literair café'

[De Engelbewaarder](#)¹ was het eerste literaire café in Nederland. Inmiddels zijn er aardig wat literair cafés in het Nederlandse taalgebied.² Het [Literair café Helmond](#) claimt het grootste literair café van Nederland te zijn.

[Eten en kunst](#) verwijst nog naar een andere historie, die van de [Franse literaire salons](#) in de zeventiende en achttiende eeuw. Daar kwamen verschillende schrijvers, dichters, filosofen en kunstenaars samen om literatuur, poëzie, filosofie en politiek te bespreken.

In de 18de eeuw ontwikkelde de literaire salon zich in Frankrijk tot een belangrijk medium om het literaire en politieke leven te beïnvloeden. Bekende Franse salonnières uit deze tijd zijn onder andere Julie de Lespinasse, Madame de Staël en Virginie Ancelot.

De [Encyclopedie van Noord-Brabant](#) geeft de volgende beschrijving van "literair cafés" in Nederland:

In Noord-Brabant zijn negen van de dertig literaire cafés, die Nederland rijk is. Literaire cafés zijn instellingen, die op literatuur betrekking hebbende activiteiten verrichten, gewoonlijk plaatsvindend in een café.

De activiteiten zijn zeer uiteenlopend, van letterkundige voordrachten tot het voorlezen van gedichten van amateurs. Gemiddeld blijken deze cafés 55 bezoekers per activiteit te trekken (1985). Er bestaan literaire cafés te 's-Hertogenbosch, Roosendaal, Bergen op Zoom, Tilburg, Hilvarenbeek, Breda, Schijndel en Deurne.

[Café](#) moet hier opgevat worden als een verwijzing naar de Europese [koffiehuis-cultuur](#).

Dat wil zeggen dat mensen naar een koffiehuis gaan om daar onder het genot van koffie langdurig de krant te lezen, met anderen te praten of naar anderen te kijken. Veel schrijvers schreven in koffiehuisen; Midden-Europese steden als Praag, Wenen en Boedapest hebben wat dit betreft een naam hoog te houden. De filosoof George Steiner meent dat het koffiehuis een fenomeen is waarin Europa zich onderscheidt van de Verenigde Staten.

Ook moet worden genoemd dat er rond 1750 er meer dan 500 'coffee houses' in Engeland bestonden, de meeste in Londen, waarvan de bekendste [Will's Coffee House](#), rond de dichter John Dryden.

Inmiddels is de locatie van een literair café niet per se meer gebonden aan een koffiehuis, maar kan dat ook een theater met boekhandel zijn, zoals het Amsterdamse [Perdu](#)³.

Perdu omvat een theater voor poëzie en experiment, een gespecialiseerde poëzieboekhandel, een kleine uitgeverij en workshops in creatief schrijven. Bijna de gehele organisatie drijft op de kracht van vrijwilligers. Er zijn een directeur, bureaumanager en een technicus/zaalbeheerder om alles in goede banen te leiden, maar de vrijwilligers geven voor een groot deel de verschillende afdelingen vorm. Perdu krijgt voor de periode 2021-2024 een structurele subsidie van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

---

¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Café_De_Engelbewaarder

² <https://koppelkerk.nl/boeken/literair-cafe/> - <https://literaircafehmond.nl> - <https://www.literaircafevenray.nl> maar nu ook: [Eten en kunst komen samen in sterrenrestaurant](#).

³ <https://perdu.nl/nl/over-perdu/l/geschiedenis/>

Het Literair café 'De Geestgronden' in Burgh-Haamstede⁴ ontleent zijn inspiratie aan al deze historische bronnen en hedendaagse verschijningsvormen, maar onderscheidt zich door **de focus op poëzie in relatie tot beeldende kunst**. [Maria \(Marieke\) Barnas was daar op 24 juni 2022](#) het levend voorbeeld van: zij is een dichter die al kijkend schrijft, al schrijvend kijkt en zo al doende denkt. Ze is onderzoeker en met de dichtkunst als instrument tast ze de grens af tussen taal en ding. Ze is zowel experimenteel dichter als experimenteel beeldend kunstenaar.

Het Literair café 'De Geestgronden' nodigt bij voorkeur dichters uit het Nederlandse taalgebied uit die buiten hun boekje durven te gaan, die ook met beeldende kunst bezig zijn of daar sterk door zijn beïnvloed⁵.

Het Literair café 'De Geestgronden' is het eerste en vooralsnog enige Literair café in heel Zeeland. Een echte cafélocatie zal overigens moeten wachten op de renovatie van de voormalige bollenschuur Noordstraat 34, Burgh-Haamstede, laatstelijk tot kleine 40 jaar geleden in gebruik als [kerkzaal](#). Die transitie naar innovatieve horeca met een link naar kunst wordt overigens door de gemeente zeer gewenst, zoals uit [de projectfiche](#) moge blijken.

Dat neemt niet weg dat inmiddels in Zeeland ook andere literaire initiatieven zijn ontstaan, zoals [De Baaierd](#), dat zich vooral, zo niet uitsluitend richt op het ontwikkelen van Zeeuws schrijverschap, waaronder poëzie. Daar wordt op onderdelen – zie onder nevenactiviteiten – mee samengewerkt. Maar de formule van het Literair café 'De Geestgronden' blijft vooralsnog uniek, de combinatie van literaire en culinaire hoogtepunten met kunstenaars van (beginnende) nationale faam, met waar gepast een Zeeuwse en Vlaamse inbreng. De "line-up" voor 16 juni 2023 is daarvan een goed voorbeeld.

Daarbij zal het Literair café 'De Geestgronden' als verbindende factor werken binnen het culturele landschap van de Kop van Schouwen en als verbindende schakel met en tussen de andere Zeeuwse literaire initiatieven.

Activiteitenplan

Kernactiviteit van het Literair café 'De Geestgronden' bestaat uit "essayistisch" bevragen van erkende dichter-beeldend kunstenaars tijdens een maaltijd in een poëzie-minnend gezelschap.

Er worden per kalenderjaar tenminste twee bijeenkomsten gehouden, waarvan één op de laatste vrijdagavond van de jaarlijkse in de eerste weken van juni georganiseerde [Kunstschouw](#) in de Kop van Schouwen en één samen met de Poëziekamer⁶ van Schouwen-Duiveland in de maand oktober.

Daarnaast wordt capaciteit opgebouwd & aangehouden voor een beperkt aantal – op samenwerking met andere literaire initiatieven in de Provincie gerichte – regelmatige of incidentele nevenactiviteiten (waarover verderop in het beleidsplan meer).

---

⁴ De naam 'De Geestgronden' is bedacht door initiatiefneemster, dichter, taal filosoof en beeldend kunstenaar [Cathrien Berghout](#). Zie [de poëziefilm](#) van [Tom America](#) over het naam-gevende gedicht van Cathrien Berghout.

⁵ Het taalgebied, zoals bestreken door <https://deschrijverscentrale.nl> en <https://www.elkedagboeken.be/dw-b>.

⁶ Poëziekamer Schouwen-Duiveland is een sinds 2005 bestaande leesclub met 12 kamergenoten die ca. 8 bijeenkomsten van oktober t/m mei organiseert, waarin dichtbundels worden besproken, waaronder van dichters die aandacht krijgen van regionale en landelijke poëziemanifestaties, zoals [Poetry International](#) met uitreiking van de [C. Budingh'-prijs](#) en de [Poëzieweek](#) met uitreiking van de [Grote Poëzieprijs \(vh VSB-poëzieprijs\)](#) en aan andere activiteiten van het [Poëziecentrum](#) te Gent. De Poëziekamer is lid van de [Poëzieclub](#). Contactpersoon: Ariene van Westen, Caustra 63, 4301 ML Zierikzee (06-49949826).

Eerste bijeenkomst – juni

Het Literair café aan het eind van de [Kunstschauw](#) gaat uit van de realisatie van een tweetal speciaal voor het Literair café in opdracht gemaakte kunstwerken. Dan kan poëzie zijn in relatie tot een tezelfdertijd gemaakt beeldend kunstwerk of bijvoorbeeld een poëziefilm, zoals de in 2022 in opdracht van het Literair café gemaakte [videoproducties](#).

De geselecteerde kunstenaars worden uitgenodigd in het voorjaar elk afzonderlijk één week in alle rust te verblijven in [Liberte aan Zee](#) (300 m van nationaal park de Oosterschelde en op 2,5 km van het Noordzeestrand, de Domeinen en de Kop van Schouwen).

De kunstenaars zal gevraagd worden 'te reflecteren op de landschappelijke & culturele omgeving van de Kop van Schouwen' en niet alleen poëzie te schrijven, maar ook schetsen voor beeldend werk te maken die eventueel later in het atelier / werkplaats thuis kunnen worden uitgewerkt⁷.

Op de laatste vrijdag van de [Kunstschauw](#) zal het Literair café 'De Geestgronden' plaatsvinden en, door locatie- en onderwerpkeuze, de verbinding aangaan met de door de Kunstschauw opgeroepen sfeer van het door de Kunstschauw dat jaar gekozen thema.

Indien het experiment met de eerste twee schrijfoopdrachten een succes is, wordt het geven van dergelijke schrijfoopdrachten een jaarlijkse traditie en worden kunstenaars aangemoedigd daarvoor een [projectsubsidie van het Letterenfonds](#) aan te vragen.

De selectie van de uit te nodigen dichter-kunstenaars is gemaakt door de curator van het Literair café, de initiatiefneemster [Cathrien Berghout](#), in overleg met De Schrijverscentrale (en/of [de Vlaamse pendant](#) daarvan).

Het is dus de bedoeling elk jaar telkens tenminste twee (schrijf)opdrachten tot het vervaardigen van een kunstwerk te verstrekken. Mocht er een tweede editie van het [Nederlands Poëzie Film Festival](#) van de grond komen, dan zal zeker een opdracht worden gegeven een poëziefilm te maken en in te zenden.

Tijdens de bijeenkomst zal een bescheiden lopend buffet worden geserveerd, met een ticketprijs minimaal gelijk aan de kostprijs van het buffet. Er wordt gerekend op 50 betalende bezoekers.

Tweede bijeenkomst – oktober

De oktober-bijeenkomst in samenwerking met de Poëziekamer heeft een thematisch karakter, waarbij de uitgenodigde dichter/beeldend kunstenaar centraal staat. Een dichter die de aandacht heeft gekregen van regionale en landelijke poëziemanifestaties, zoals [Poetry International](#) met uitreiking van de [C. Budingh'-prijs](#) en de [Poëzieweek](#) met uitreiking van de [Grote Poëzieprijs \(vh VSB-poëzieprijs\)](#) en aan andere activiteiten van het [Poëziecentrum](#) te Gent.

Het thema en de uit te nodigen kunstenaar wordt jaarlijks bepaald in overleg met de leden van de Poëziekamer.

De bijeenkomst vindt plaats in de ochtend, afgesloten met een lunch op eigen kosten. Er wordt

---

⁷ In 2023 zal een van de twee (schrijf-)opdrachten gegeven worden aan een duo van een dichter en een beeldend kunstenaar die al langer met elkaar samenwerken.

gerekend op 25 deelnemers (leden van de Poëziekamer en hun introducees plus vrije aanmelding, resp. werving onder bezoekers van andere literaire initiatieven waarmee wordt samengewerkt).

Locatie(s)

De eerste try-out op 14 april 2022 vond plaats in de voormalige bollenschuur, Noordstraat 34, Burgh-Haamstede. In [de dorpsvisie](#) van de gemeente Schouwen-Duiveland wordt ervan uitgegaan dat een horecaondernemer met een innovatief concept het pand exploiteert en het Literair café een vast podium biedt. De ondernemer is echter nog niet gevonden en de gemeente heeft de herontwikkeling wegens ambtelijk capaciteitsgebrek voorlopig stilgelegd. Bovendien zal het pand na tientallen jaren leegstand eerst grondig dienen te worden gerenoveerd.

Tot die tijd leidt het Literair café 'De Geestgronden' een zwervend bestaan.

Als locatie voor 16 juni 2023 is gekozen voor de [N.H. Kerk in Haamstede](#), waar ook reeds bestaand, maar ook nieuw beeldend werk van de dichters geëxposeerd kan worden. De Kerkenraad heeft hiervoor inmiddels toestemming verleend.

Als locatie voor de oktoberbijeenkomst is gekozen voor het Watersnoodmuseum, het [Vijfde Caisson](#).

Het Watersnoodmuseum zal ook zorgdragen voor de catering van het lopend buffet tijdens de juni-bijeenkomst.

Regelmatige en incidentele nevenactiviteiten

Samenwerking met poppodium Brogum

Met het poppodium Brogum is een samenwerkingsafspraken gemaakt om tijdens het AnyWave Festival *dat aan het begin van de Kunstschouw-week is gepland*, één of meer "woordkunstenaars" te programmeren, die de interesse voor moderne vormen van poëzie kunnen wekken en stimuleren. Ook in de rest van het jaar probeert het poppodium deze brug in haar programmering te slaan. Voor deze samenwerkingsactiviteit wordt een beroep gedaan op beschikbare fondsen van de Provincie en alle Zeeuwse gemeenten.

De "line-up" van AnyWave zal een net zo divers en aantrekkelijk karakter kennen als die van het [afgelopen jaar 2022](#). (De kwaliteit van de) Songtekst speelt een steeds belangrijker rol. De rapper [Josylvio](#) is daarvan een goed voorbeeld.

Om het belang van "woordkunst" op het poppodium nog verder te benadrukken zal een jonge kunstenaar worden geprogrammeerd, die in zijn of haar performance uitgaat van zelfgeschreven poëzie.

Voor de uit te nodigen "woordkunstenaars" is inmiddels een eerste shortlist opgesteld, die jaarlijks kan worden aangevuld.

Als je de korte bio's van deze kunstenaars raadpleegt, dan valt niet alleen het poëtische karakter van hun songteksten op, maar ook dat deze jonge dichters *een hele (taal)ontwikkeling doormaken*, die gekenmerkt wordt door inspiratie door voorbeelden, optredens op festivals, het meedoen aan prijzen, het uitbrengen van dichtbundels en het genereren van views voor hun gestreamde performances.

Na afloop van het optreden tijdens AnyWave zal de woordkunstenaar door dichter en beeldend kunstenaar [Cathrien Berghout](#) geïnterviewd worden over de ontwikkeling van zijn of haar teksten.

Van het optreden zal in ieder geval een sfeerimpressie worden opgenomen en zal (een afgerond tekstgedeelte uit zijn of haar) performance integraal worden weergegeven op het YouTube kanaal van het AnyWave Festival (vergelijk [Froukje op Bevrijdingsfestival Zeeland 2021](#)).

De woordkunstenaar zal gevraagd worden een (online) masterclass te geven voor de genomineerde c.q. prijswinnaars van [RegioRuis](#) – onderdeel woordkunst.

Als eenmalige stimulans wordt Samen in Zee gevraagd een optreden mogelijk te maken dat eigenlijk de reguliere budgetten van het Literair café en het poppodium Brogum te boven gaan.

Als het onderdeel tijdens het AnyWave Festival onder de titel **‘Poëzie op het Poppodium’** haar naam eenmaal heeft gevestigd en Zeeuwse deelname aan de voorronden van) poetry slamwedstrijden of aan (voorronde van) van Kunstbende normaal is geworden, kan wellicht volstaan worden met het programmeren van minder bekende, voor het AnyWave festival nog wel betaalbare woordkunstenaars. Ook de winnaar(s) van [RegioRuis](#) komen dan in aanmerking voor een podiumplek.

RegioRuis programma

RegioRuis is onderdeel van [SMWO](#) Schouwen-Duiveland en kent een eigen financieringslijn. De detaillering van de activiteiten van RegioRuis blijft dan ook buiten het budget van dit beleidsplan.

Van belang is hier alleen dat Brogum – als uitvoeringspartner van SMWO – een wisselwerking met het AnyWave festival zal organiseren en daar in samenwerking met het Literair café ‘De Geestgronden’ een themalijn “moderne poëzie” aan zal toevoegen.

De hierboven beschreven twee nevenactiviteiten schurken dan ook aan tegen de vrijetijdsbesteding van jongeren, met verdieping in het onderwijs en wedstrijdelementen. Het is volstrekt voorbarig om hierop nu al te anticiperen, maar waarom zouden Zeeuwse jongeren in de toekomst ook niet meedoen aan (de voorronden van) poetry [slamwedstrijden](#)⁸? Of aan (voorronde van) [Kunstbende](#) – taal en/of andere disciplines? Maar de aanloop wordt al genomen, want Brogum is dus medeorganisator van “[RegioRuis](#)”-talentontwikkeling.

Tijdens AnyWave & RegioRuis geïnteresseerd geraakte jongeren worden dan vervolgens uitgenodigd om tijdens de juni-bijeenkomst de kunstenaars te bevragen à la “[College Tour](#)”.

Indien uit deze nevenactiviteiten zich bijvoorbeeld 2 – 5 jongeren melden die voor school een literaire schrijfpodracht zouden willen uitvoeren (waaronder moderne poëzie), of zich aanmelden voor deelname aan “[RegioRuis](#)”-talentontwikkeling, dan is al sprake van succes.

Begeleiding van schrijftalent kan plaatsvinden vanuit de Schrijfvijver, resp. – bij doorgroei – vanuit de [Baaierdgidde-werkplaats](#), waarmee intensief wordt samengewerkt⁹.

PopMonument

Pro memorie: in het kader van de jaarlijkse eilandelijke [Open Monumentendag](#) verzorgt [Muziek Monumentaal](#) de afsluiting. Brogum is gevraagd deze activiteit [van het oude bestuur over te nemen](#).

---

⁸ Onder de link hier het voorbeeld van de voorronde in Schiedam, waarin lokale jongeren hun kans wagen voor dat felbegeerde ticket naar het [NK Poetry Slam](#), waarvan de winnaar weer deelneemt aan EK en [WK Poetry Slam](#).

⁹ De penvoerder van het Samen in Zee-project Schrijfvijver – [ZB Bibliotheek van Zeeland](#) – overweegt een vervolgproject te starten, waarmee eveneens intensief zal worden samengewerkt.

Brogum overweegt er in dat geval een eilandelijke editie van [PopMonument](#) van te maken en zal in dat geval het Literair café 'De Geestgronden' vragen mee te denken over de invulling/ programmering (lees: inschakeling "woordkunstenaars").

Samenwerking met Watersnoodmuseum in 2023 tijdens de Poëziemaand en Delta van de toekomst

Het Watersnoodmuseum en het Literair café 'De Geestgronden' zullen gezamenlijk invulling geven aan de poëziemaand 'Dichter bij water', die het Watersnoodmuseum in september 2023 organiseert als onderdeel van 70-jaar watersnoodramp in 2023 (70 jaar terugkijken, 70 jaar vooruitkijken), met links naar [Awater Live](#) en [Dag van de Literatuur Lokaal](#). Hierbij wordt voortgeborduurd op activiteiten van het [Watersnoodmuseum in 2021](#).

In oktober 2023 ligt het accent op 70 jaar vooruitkijken naar de Delta van de toekomst.

Initiatiefneemster, [Cathrien Berghout](#), dichter en beeldend kunstenaar, heeft in het thema van de tweede fase van de 'Route 2030', waarbij het Watersnoodmuseum samenwerkt met de [Ambassade van de Noordzee](#) inspiratie gevonden een eigen kunstwerk te ontwerpen onder de titel: "Drijfanker uit, de horizon stijgt". Nagegaan zal worden of uitvoering & expositie hiervan in de maanden september/oktober 2023 mogelijk is.

Het kunstwerk "Drijfanker uit, de horizon stijgt" heeft de vorm van een interactieve toepassing, waarbij bezoekers worden uitgenodigd virtueel in te schepen op de "Ark van een fictieve toekomst, met wensen, in meningen verpakte feiten, berichten, literaire teksten, tekeningen, etc.". De achterliggende gedachte is dat dit een nieuwe vorm van 'politiek activisme' kan opleveren, waarmee bezoekers met hun 'boodschap' de politieke implicaties kenbaar kunnen maken van de dreigende zeespiegelstijging.

De samenwerking met het Watersnoodmuseum kent verder een eigen financieringslijn. De aan de samenwerking verbonden kosten blijven dan ook grotendeels, maar niet helemaal buiten het budget van dit beleidsplan. De aan dit thema 'Route 2030' gerelateerde tweede bijeenkomst in oktober 2023 maakt wel onderdeel uit van de kernactiviteiten van het Literair café 'De Geestgronden'.

Als daar aanleiding toe is zal ook in de daaropvolgende jaren samengewerkt worden met het Watersnoodmuseum op het vlak van locatie, catering en gezamenlijke programmering van literaire activiteiten.

Samenwerking met tjalk Vrijbouter in 2023

De eigenaar van het [zeilschip Vrijbouter](#) is voornemens in 2023 een programma op te zetten en uit te voeren met als aanleiding dat het dan 100 jaar geleden is dat de debuutbundel "Archipel" van Slauerhoff is verschenen. Een week lang wordt dagelijks aangelegd op de Archipel in de Grevelingen en vinden er voor ingescheept publiek optredens plaats van verschillende kunstenaars (muziek, theater, poëzie). Het Literair café 'De Geestgronden' is gevraagd een avond met een literair café te vullen binnen dit format. Vrijbouter neemt zelf de fondswerving voor dit programma voor zijn rekening, zodat de aan deze samenwerking verbonden kosten buiten het budget van dit beleidsplan vallen.

Samenwerking met De Baaierd

De Baaierd gaat in 2023 de "Baaierdgilde-werkplaats"¹⁰ als werkvorm aan het rijtje Kraamkamer- en

---

¹⁰ Werkplaatsessies met beginnende en gepubliceerde schrijvers in verschillende genres. Deelnemers wordt gevraagd de rondgestuurde teksten te lezen en een paar ervan van beargumenteerd, genre-specifiek commentaar te voorzien. De

Oersoep-activiteiten toevoegen. De werkplaats biedt ruimte voor een groep (beginnende) schrijftalenten. Door het Literair café 'De Geestgronden' geboekte professionele dichter-beeldend kunstenaars kunnen optreden als 'werkplaatsbegeleider', eilandelijke (beginnende) dichters kunnen deelnemen aan open podia van de Kraamkamer (zie Bijlage 1 voor alle werkvormen van De Baaierd).

Poëziemiddag eerste zondag van september

Elke eerste zondag van september vindt er een poëziemiddag "[Dichter aan Zee](#)" plaats in het [Watersnoodmuseum](#), in Ouwerkerk, waarvoor geselecteerde gastdichters worden uitgenodigd. Deze middag wordt georganiseerd door vrijwilligers van het Dichterscollectief [De Reizende Dichters](#) en de Poëziekamer Schouwen-Duiveland. De middag heeft tevens het karakter van een 'open podium' voor eilandelijke dichters die geen professionele carrière nastreven. De genoemde vrijwilligersorganisaties promoten de activiteiten van het Literair café 'De Geestgronden', omgekeerd worden alle eilandelijke vrijetijds-dichters die zich bij het Literair café melden naar dit open podium verwezen.

Overige literaire initiatieven in Zeeland

Door het zoeken van verbinding met de andere literaire initiatieven wordt het bovenlokale karakter van de project- en samenwerkingsactiviteiten – en daarmee de culturele infrastructuur binnen de provincie – versterkt.

En dan zijn nog niet eens alle literaire initiatieven genoemd. Vermelding verdienen [Groede Literair](#), met de Avond van de Poëzie en [Het Hoogtij Festival](#), het onderdeel poëzievoordracht, het [Stadsdichtersgilde Terneuzen](#), met de [beeldenroute op de Scheldeboulevard](#) en Het [Eindeloos Eiland Festival](#), Kortgene, het onderdeel poëzievoordracht en tenslotte het [Kunstenfestival Aardenburg](#) (onderdeel poëzie). We noemden de samenwerking met het Watersnoodmuseum al, dat in 2023 in het kader van de herdenking van 70 jaar watersnoodramp een poëziemaand organiseert, met links naar [Awater Live](#) en [Dag van de Literatuur Lokaal](#).

Praktisch krijgt de verbinding gestalte door niet alleen het promoten van elkaars activiteiten op de websites en de daaraan gelinkte social media, maar ook door de uitwisseling van (gast-) sprekers en dichters. En de curator, initiatiefneemster, [Cathrien Berghout](#), zelf dichter en beeldend kunstenaar, zal als "ambassadeur" van Literair café 'De Geestgronden', gastoptredens verzorgen op de podia van genoemde literaire collectieven¹¹, publiceren in door hen uitgegeven of online tijdschriften en waar toepasselijk ook [exposeren](#) zoals dit jaar in het weekend 18 september 2022 tijdens [Duurzaam Groede](#) en van 22 oktober 2022 tijdens [Groede Literair](#) in [Galerie Groede](#). Zij is ook door het Watersnoodmuseum gevraagd mee te denken over de invulling van de poëziemaand in het kader van de herdenking van 70 jaar watersnoodramp. Van alle activiteiten zal waar mogelijke ook een opname worden gemaakt, die als videostream voor reels en andere publicatie op de social media (facebook, Instagram) gebruikt zullen worden. Hiervoor wordt een bescheiden kostenpost in het budget opgenomen.

Al deze activiteiten staan in het perspectief van een toekomstig [Literatuurfestival](#) Zeeland, naar het voorbeeld van dergelijke festivals in grote steden in Nederland en België. De penvoerder van het Samen in Zee-project Schrijfvijver – ZB Bibliotheek van Zeeland – werpt zich op als wegbereider van een dergelijk initiatief. Het Literair café 'De Geestgronden' werkt daar graag en van harte aan mee en

---

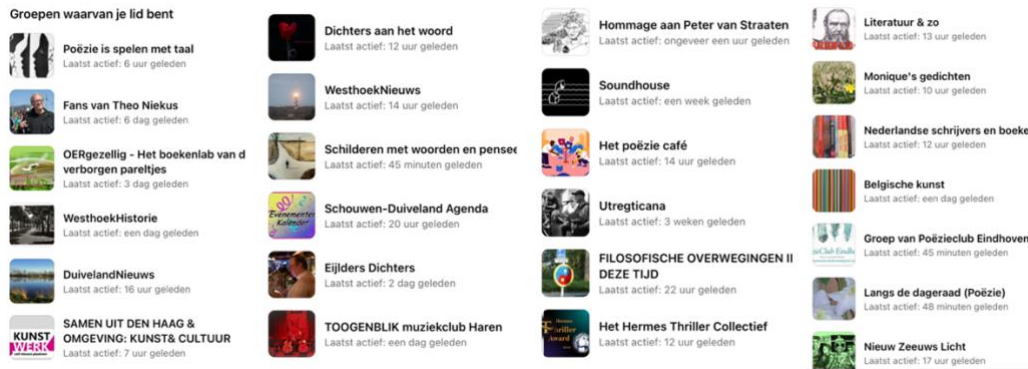
bijeenkomsten zijn geen cursussen en staan in het teken van horizontaal leren tussen schrijvers, met als uitgangspunt dat elke nieuwe schrijftaak voor elke schrijver weer spannend is; elke keer opnieuw moet je jezelf bewijzen aan je idee. Elke werkplaats van het Baaierdgilde wordt geleid door professionele schrijvers en/of schrijfcoaches, die doorvragen, aanvullen en zelf commentaar leveren.

¹¹ Zie bijvoorbeeld:

- [Cathrien Berghout leest gedichten op EEF](#)
- [Cathrien Berghout leest op 4 september 2022 tijdens Poëziemiddag in het Watersnoodmuseum](#)

heeft met de bedoelde penvoerder een intentieafspraken met het oog op die samenwerking gesloten.

Daarop anticiperend zal Het Literair café 'De Geestgronden' het initiatief nemen om als bijdrage aan een duurzame bovenlokale culturele infrastructuur voor "Literatuurfestival Zeeland i.o." die infrastructuur alvast een handje te helpen door op een speciale Facebookpagina een "groep" te maken van alle initiatieven en hun evenementen. Daarbij zal de infrastructuur van Facebook leidend zijn: behalve het opnemen in het menu van de website van het Literair café 'De Geestgronden' van het vaste item "Verstuiving", wordt aan de Facebookpagina van het Literair café 'De Geestgronden' een besloten – maar publiek vindbare – "groep van groepen" "Literatuurfestival Zeeland i.o." onder de naam "Verstuiving" gevormd, waarvoor alle 'stakeholders' en andere belangstellenden, waaronder een groeiende groep "vrijwilligers" zich kunnen aanmelden. Zie voorbeeld-mozaïek van actueel met het Literair café verbonden groepen.

Het Literair café 'De Geestgronden' wordt uitgevoerd door een uit vrijwilligers bestaand bestuur. Partners als het Watersnoodmuseum en het poppodium Brogum zijn voortdurend op zoek naar uitbreiding van hun vrijwilligersbestand. Door de activiteiten binnen "Literatuurfestival Zeeland i.o. a.k.a. Verstuiving" raken veel mensen hiermee bekend en hopelijk enthousiast om ook vrijwilliger van een van deze partnerinstellingen te worden.

Doelgroepen

Het Literair café 'De Geestgronden' richt zich specifiek op de doelgroepen volwassenen (ouderen) en jongeren.

[Poëzie-leesclubs](#)¹² kennen doorgaans een relatief hoge gemiddelde leeftijd. Dat geldt ook voor de Poëziekamer Schouwen-Duiveland, een al langer bestaande, maar niet bij Senia geregistreerde club. De Poëziekamer levert ook het 'vaste' publiek voor het Literair café 'De Geestgronden'.

Het gaat hier om een poëzie-minnend gezelschap, waaronder ook – net als bij [De Reizende Dichters](#), waarmee in ander verband wordt samengewerkt – een aantal amateur-beoefenaren. Dit publiek dient als nucleus zowel voor het aantrekken van bezoekers als voor beoefenaren die op zoek zijn naar een open podium. Deze leeftijdsgroep is overigens geheel representatief voor de vergrijzende bevolking van Zeeland (en Schouwen-Duiveland in het bijzonder). Het project voorziet dan ook in de behoefte aan vrijetijdsbesteding van deze leeftijdsgroep. Het samenwerkingsverband met de Poëziekamer en De Reizende Dichters zorgt voor dat open podium, met als kernactiviteiten binnen het beleidsplan de poëziemiddag in de eerste zondag van september in het Watersnoodmuseum, Het Vijfde Caisson en een in oktober met een gerenommeerde dichter te houden Literair café op zelfde locatie met dezelfde samenwerkingspartners.

¹² Senia kent overigens in heel Zeeland geen enkele geregistreerde leesclub poëzie, en maar 5 van dergelijke clubs "elders" in Nederland, maar kondigt aan daar in 2022 werk van te gaan maken.

Daarnaast richt het Literair café 'De Geestgronden' zich met behulp van het poppodium Brogum specifiek op jongeren. Om dezelfde reden van vergrijzing: culturele activiteiten zijn nodig om Zeeland aantrekkelijk te houden voor jongeren, die anders wegtrekken en ook na hun studie niet meer terugkeren. Met alle gevolgen van dien voor de sociale infrastructuur (verenigings-, onderwijs-, sport- en algemene voorzieningen) en de instandhouding van de economische kurk waarop een groot deel van de Provincie (en Schouwen-Duiveland vrijwel uitsluitend) drijft: de toeristische sector die het niet zonder personeel kan doen.

Marketing, hoe worden de doelgroepen bereikt?

De doelgroep cultuur-minnende volwassenen wordt op de projectactiviteiten gewezen tijdens de vele lokale / regionale festivals en de jaarlijkse [Kunstschauw](#) in de maand juni in het bijzonder. Tijdens de Kunstschauw trekken 10.000 – 15.000 toeristen, die daarvoor speciaal hun vakantie in deze periode hebben geboekt, langs de ca. 35 authentiek Zeeuwse locaties zoals oude kerkjes, boerschuren, hofstedes, een graanmolen, villa's en tuinen, verspreid over een 12-tal dorpen maar ook historische sites, bos en strand. Het Literair café 'De Geestgronden' is aanwezig in alle media-uitingen van de Kunstschauw, waaronder hun Magazine, en zorgt voor flyers op alle locaties.

Alleen al hierdoor kan gerekend worden op een ca. 50 bezoekers tijdens het Literair café dat tijdens de laatste vrijdag(avond) van de Kunstschauw week op 16 juni 2023 wordt georganiseerd (in het gebouw waarin in 2022 ook [de opening van de Kunstschauw](#) plaatsvond, de [N.H. Kerk in Haamstede](#)).

De jongeren worden exclusief bereikt tijdens het altijd uitverkochte jaarlijkse meerdaagse "Any Wave" festival en maken daar kennis met "woordkunstenaars" die de grenzen van popmuziek verleggen. Indien uit deze doelgroep zich bijvoorbeeld 2 – 5 jongeren melden die voor school een literaire schrijfpodracht zouden willen uitvoeren (waaronder poëzie), dan is al sprake van succes. Ook hier is de start een kleine nucleus. Begeleiding kan plaatsvinden vanuit de Schrijfvijver, resp. – bij door groei – vanuit de Baaierdgilde-werkplaats.

Uiteraard worden de lokale/regionale media ingeschakeld (Wereldregio, PZC, Omroep Zeeland)¹³, maar van directe contacten met de doelgroep op straat en op de poppodia en festivals wordt meer verwacht. De eigen sociale media en die van anderen worden daarbij als ondersteunend gezien.

Organisatie

Stichting Literair café 'De Geestgronden'

KvK-nummer 84619007 Btw-identificatienummer NL863283688B01

Voorzitter [Cathrien Berghout](#), secretaris-penningmeester [Martin van Rossum](#)

Hogeweg 52, 4328 PH Burgh-Haamstede <http://literaircafedegeestgronden.nl>

Eerste boekjaar loopt van oprichtingsdatum – 31 december 2022.

Per 1 juli 2022 is het bestuur aangevuld met twee nieuwe leden: [Kiri Frederiks](#) en [Marleen van Wijngaarden](#) (zie Bijlagen 2 t/m 5 voor Korte bio's van alle vier bestuursleden).

ANBI-status wordt aangevraagd per 3e kwartaal 2022.

Het Bestuur van de Stichting Literair café 'De Geestgronden' onderschrijft alle relevante codes, de Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie en past deze ook toe.

Bij de honorering van dichters en filmmakers worden de tarieven van de Schrijverscentrale gevolgd.

---

¹³ En uiteraard worden alle evenementen in de Weekladder opgenomen van de [Zeeuwse Cultuuragenda](#).

Het invullen van de ‘Inclusie scan’ leverde ons een felicitatie op: “Gefeliciteerd, jullie hebben de hoogste score behaald (4,5 tot 5,0)! De organisatie staat open voor diversiteit en diversiteit is geïntegreerd in de kern van de organisatie.” Maar gelet op omvang organisatie en personeelsbestand (0 FTE) kan daar niet al te veel waarde aan worden gehecht. Maar uitgaande van programmering en Zeeuws publieksbereik kan er niet aan getwijfeld worden dat wordt voldaan aan diversiteits- en inclusiviteitsdoeleinden!

Tijdsplanning (cyclisch vanaf december 2022)

December 2022	Start voorbereidingen “Verstuiving”
Januari 2023	Bevestiging uitnodiging voor “retraites”
Februari 2023	Start periode waarin voor week retraite kan worden gekozen
Mei 2023	Einde periode waarin voor week retraite kan worden gekozen
Juni 2023	AnyWave Festival (in samenwerking met Brogum), Literair café ‘De Geestgronden’ laatste vrijdag Kunstschouw
September	Open podium “Dichters aan Zee” in Watersnoodmuseum (in samenwerking met De Reizende Dichters en Poëziekamer Schouwen-Duiveland) Dichter bij water, themamaand (in samenwerking met Watersnoodmuseum)
Oktober 2023	Literair café ‘De Geestgronden’ met Poëziekamer Schouwen-Duiveland Delta van de toekomst/Atlas van het verborgen Zeeland in samenwerking met het Watersnoodmuseum
November 2023	Evaluatie
December 2023	Start voorbereidingen “Verstuiving” – tweede editie
.....	Enzoverder

Begroting en dekkingsplan 2023 “Verstuiving”¹⁴

Activiteit	Kosten
Marketing & social media management (incl. website, FB & Insta content); stelpost, max. budget	€ 5.000
Honorarium tijdens retraite, inclusief en uitvoeren schrijfpdracht 2x week retraite € 440 per dag ¹⁵	€ 4.400
Verblijfskosten retraite (incl. leefgeld en reiskosten) 2x à € 1.000	€ 2.000
Alle organisatiekosten Literair café 16 juni 2023, inclusief reiskosten en hotelovernachtingen etc.	€ 3.000
Honoraria kunstenaars Literair café 16 juni 2023	€ 2.000
Alle organisatiekosten Literair café oktober 2023, inclusief reiskosten en hotelovernachtingen etc.	€ 1.000
Honoraria kunstenaars Literair café oktober 2023	€ 1.000
Opname en productie videostream straat-act 16 juni 2023	€ 2.000
Alle organisatiekosten Literair café alle nevenactiviteiten 2023, inclusief reiskosten	€ 1.000
Opname en productie videostream van Literair café 16 juni 2023	€ 2.000
Opname en productie videostream van Literair café oktober 2023	€ 1.500
Opname en productie videostream bij alle nevenactiviteiten van het Literair café	€ 3.000
Bijdrage aan kosten programmeren “woordkunstenaar(s)” tijdens Any Wave Festival juni 2023; stelpost, max. bijdrage (maakt deel uit van project Samen in Zee)	PM
Totaal begroting	€ 27.900

Gevraagde budgetsubsidie voor het kalenderjaar 2023	
Budgetsubsidie	€ 27.900
Totaal dekking	€ 27.900

¹⁴ Exclusief kosten en inkomsten uit ticketverkoop i.v.m. culinaire gedeelte; ticketprijzen zullen vrijwel kostendekkend zijn voor kosten diner/buffet.

¹⁵ Aangenomen zal worden dat op basis van max salarisschaal 11 eerstegraads docent Nederlands (maandschaalbedrag € 5.327, incl. werkgeverslasten ca. € 80.000 op jaarbasis) een omgerekend zzp-uurtarief van € 55, dus dagvergoeding van gemiddeld € 440 voldoende is. Hier zijn de kosten voor 2 (schrijf-)opdrachten opgenomen. Voor de meerkosten van extra kunstenaars zal aanvullende financiering gezocht worden.

Bijlagen:

 Bijlage 1. Activiteiten, werkplaats sessies Baaierdgilde.pdf

 Bijlage 2. Korte bio Cathrien Berghout.pdf

 Bijlage 3. Korte bio Martin van Rossum.pdf

 Bijlage 4. Korte bio Kiri Frederiks.pdf

 Bijlage 5. Korte bio Marleen van Wijngaarden.pdf

De Baaierd: middelen: de activiteiten in het kort

activiteiten beginners en gevorderden	
<i>Baaierdgilde – gezel en meester</i>	mentorgesprekken tussen een beginnend en een gevestigd schrijver/verteller resulteren in twee (co-)producties
<i>Baaierdgilde – werkplaats¹</i>	acht gildebijeenkomsten begeleid door twee professioneel schrijvers en/of schrijfcoaches, waarbij schrijvers elkaar voorzien van beargumenteerde feedback en zich aldus ook zelf een spiegel voorhouden
<i>Kraamkamer</i>	vier open podia waar vertellingen geboren worden; met elk twee voorbereidende workshops (één per genre) en ontmoetingsruimte
resultaten: professionele podia	
<i>Oersoep</i>	avondvullend letterenprogramma in het teken van de vrolijke veelzijdigheid van taal en verhaal met geprogrammeerde voordracht in zes verschillende genres; twee deelnemers uit het Baaierdgilde; muziek en beeld; alles cabaratesk omlijst door publiekstrekkende presentator; één programma op drie verschillende plekken doorheen de provincie
<i>Tijdschrift De Baaierd</i>	tweemaal per jaar, publicatie: een selectie van Baaierdteksten en literatuur in brede zin door Zeeuwse schrijvers

Baaierdgilde – werkplaats

Wat: Werkplaatssessies met beginnende en gepubliceerde schrijvers in verschillende genres. Deelnemers wordt gevraagd de rondgestuurde teksten te lezen en een paar ervan van beargumenteerd, genre-specifiek commentaar te voorzien. De bijeenkomsten zijn geen cursussen en staan in het teken van horizontaal leren tussen schrijvers, met als uitgangspunt dat elke nieuwe schrijftaak voor elke schrijver weer spannend is; elke keer opnieuw moet je jezelf bewijzen aan je idee.

Elke werkplaats van het Baaierdgilde wordt geleid door professionele schrijvers en/of schrijfcoaches, die doorvragen, aanvullen en zelf commentaar leveren. Voorafgaand ontvangen de deelnemers leestips over schrijverschap. Deelnemende schrijvers leren op drie niveaus: van elkaar en door de diverse (schrijvers-)perspectieven; van de begeleiders; en door zich, in voorbereiding op feedback voor een ander, in te lezen in de kneepjes van het vak (in het eigen genre en in andere genres). De bijeenkomsten zijn geen cursussen; men kan aanschuiven bij werkplaatssessies die interessant zijn voor de eigen ontwikkeling of ten behoeve van een lopend project.

---

¹ In een beperkt aantal gevallen zal het Literair café 'De Geestgronden' een tweetal werkplaatsbegeleiders aanbieden, professioneel dichters die optreden / hebben opgetreden tijdens bijeenkomsten van het Literair café 'De Geestgronden'.

Voor beginnende schrijvers is de winst duidelijk, maar uit gesprekken in ons netwerk hebben wij begrepen dat de behoefte aan zulke sessies behalve onder beginnende of amateurschrijvers ook bestaat onder gepubliceerde en gecontracteerde schrijvers. Ook helpt het gevestigde schrijvers om kennis te nemen van andere manieren van voordracht, gebruik van tekst, etc. Regelmatig zal behalve vakinhoud ook de presentatie van het eigen werk besproken worden: wat kunnen schrijvers doen om hun werk op een passende manier aan het publiek voor te stellen? Deelnemers worden ook uitgenodigd om deel te nemen aan de open podia van De Baaierd (Kraamkamer).

Hoe: Zeeuwse schrijvers die behoefte hebben aan een klankbord komen bijeen om eigen werk en dat van anderen te bespreken, samen met een genre-specifieke, uitgenodigde (Zeeuwse) schrijver of schrijfcoach en een organisator van De Baaierd (zie de cv's voor de achtergronden in schrijfbegeleiding en literatuurwetenschappelijke achtergrond).

Aan de deelnemers wordt gevraagd zich in te lezen in kneepjes van het vak en/of de (recente) geschiedenis van een specifiek genre en op basis daarvan bijdragen van collega's van commentaar te voorzien. Op deze manier leren zij ook hun eigen werk kritisch(er) te beschouwen, leerpunten te ontdekken en de eigen visie op literatuur (verder) te ontwikkelen.

De organisatie van De Baaierd levert vooraf online en offline leestips aan, bereidt zelf voor elke bijeenkomst punten ter bespreking voor en nodigt een woordkunstenaar uit om dat ook te doen. Door de aanwezige professionals worden de werkplaatsbijeenkomsten van het gilde dus wat intensiever, en tegen vergoeding, voorbereid. Verschillende bijeenkomsten zullen themabijeenkomsten zijn (*spoken word* of rap; poëzie; script of toneeltekst; romans; essays) maar we moedigen deelnemers ook aan zich te verdiepen in andere métiers.

Mocht het bij overweldigende belangstelling nodig zijn om deelnemers te selecteren, dan let de organisatie erop dat de samenstelling van de schrijfgroep (die evt. gesplitst kan worden) langs verschillende assen (ervaring, achtergrond, genres) gewaarborgd is

Zeer actieve deelnemers worden aan het einde van het jaar beloond met boekenbonnen.

Wij geven ruchtbaarheid aan onze werkplaatsessies middels nieuwsbrieven, persoonlijke berichten aan Zeeuwse schrijvers in diverse genres, sociale media- en persberichten, radio-optredens en mond-tot-mond reclame ons opgebouwde netwerk.

Wie: beginnende en gevorderde woordkunstenaars, vertellers, schrijvers van diverse leeftijden en diverse achtergronden; schrijfcoaches en/of literatuurwetenschappers

Waar: Op kleinschalige locaties door de provincie heen naar behoefte en mogelijkheid; thema-bijeenkomsten via Zoom.

Wanneer: acht per jaar

Kengetallen: O.b.v. mondeling en schriftelijk gedeelde behoefte en nieuwe aanwas via de media verwachten we zo'n zestig geïnteresseerden. Niet iedereen zal bij elke werkplaats kunnen aansluiten of dat mogen (o.b.v. de motivatie, veelvuldige deelname en achtergrond van de schrijver) of thematiek (van de sessie). In elke werkplaatsessie is plaats voor tien deelnemers. Bij grote belangstelling kunnen groepen worden gesplitst en per uur verdeeld over de begeleiders. Een werkplaatsessie duurt twee en een half uur inclusief pauze.

KORTE BIO CATHRIEN BERGHOUT

[Cathrien Berghout](#) is taalfilosoof (UvA), dichter en beeldend kunstenaar. Tot 2017 woonde en werkte ze in Rotterdam ([Rotterdamse Dichters](#)). Ze nam deel aan Poetry International in 1981, 1983 en 1996.

Debuutbundel '[De zon halveert de straat](#)' bij de Rotterdamse Kunststichting. Publicaties in o.a. de literaire tijdschriften [Tirade](#), [Wolfsmond](#) en [Hollands Maandblad](#). Ze maakte in de periode 1982-1984 deel uit van de sectie letteren van de Rotterdamse Kunststichting onder leiding van Martin Mooij.

Sinds 2021 is zij initiatiefneemster en voorzitter van de Stichting Literair cafe De Geestgronden in Burgh-Haamstede.

In 1997 organiseerde Cathrien Berghout in het CBK- Rotterdam voor dichters en beeldend kunstenaars de tentoonstelling '[Ode aan mijn kleren](#)' (naar het gelijknamige gedicht van Pablo Neruda). Hierbij werd door Uitgeverij Reinart Edities een boekje uitgegeven met steun van de Mondriaan Stichting, met daarin o.a. het gedicht [Byzantijnse](#).

Berghout publiceerde in 1998 haar gedichtenbundel '[Glazen deuren](#)', uitgeverij Ad Donker.

Berghout nam deel aan de tentoonstelling en publicatie in M.A.W. ('Met Andere Woorden') bij het Centrum Beeldende Kunst Rotterdam 2000, met beeldend werk ('[Kleurverstuiving](#)') en vier gedichten (waaronder: '[Te Rotterdam](#)')

[Gedicht 'Hoe oud is een wolk?'](#) / 'Quel âge a un nuage?' in: De Internationale Lezenar / Le Foudulire International 2001 (Rotterdam Culturele Hoofdstad van Europa A.D. 2001).

Berghout exposeerde van 12 december 2020 – 3 januari 2021 in De Bewaerschole met "[Het omlijste kijken](#)" (nog steeds online te zien)¹. Zie voor recent [beeldend werk](#), resp. [recente gedichten](#) haar website.

Berghout organiseerde in 2022 [de eerste twee try-outs](#) van het Literair café 'De Geestgronden', waar o.a. de dichters en kunstenaars E. N. Perquin, Tom America, Pat van Boeckel, Maria Barnas en Peter Swanborn te gast waren.

In 2023 vinden opnieuw bijeenkomsten plaats, waarvoor zij vier kunstenaars bereid heeft gevonden in-residence aan een schrijfpodracht te werken: Dorien de Wit, Maud Vanhauwaert (voert op 16 juni 2023 ook een straattheater-solo-act uit) en het samenwerkende duo Tijs van Bragt en beeldend kunstenaar Theo Jordans.

Berghout is aangesloten bij de [Klimaatdichters](#).

---

¹ Zie ook de recensies in de PZC: <https://www.pzc.nl/schouwen-duiveland/expositie-van-cathrien-berghout-laat-zich-moeilijk-uitleggen-kom-maar-gewoon-kijken-en-luisteren~a557b8e9/> en <http://cathrien-berghout.nl/wp-content/uploads/2021/01/PZC-recensie-16012021.pdf>

KORTE BIO MARTIN VAN ROSSUM

Zijn academische achtergrond: public & business administration en sociaal-economisch beleid (cum laude afgestudeerd in 1973 aan de Hogeschool Rotterdam). Hij is geregistreerd innovatieprofessional en bekleedde functies als senior projectmanager & research fellow aan de Hogeschool bij INHolland Delft tot 1 januari 2012. Zijn opdrachten omvatten het ontwikkelen & managen van projecten op het gebied van duurzaamheid, grootstedelijke regionale ontwikkeling en business development met betrekking tot e-tutoring praktijk voor innovatieve ondernemers.

Kortlopende onderzoeksopdracht op het gebied van 'good governance' (2010). Tot 1 januari 2012 aangesteld als 'liaison officer duurzame ontwikkeling' (lid van de werkgroep 'duurzame ontwikkeling' van de Vereniging Hogescholen en 'Coalitie Duurzaam Onderwijs'). Hij is zakelijke activiteiten blijven ontwikkelen als medeoprichter van Astra-Com V.o.F.. Sinds 2012 treedt hij op als senior expert op het gebied van alternatieve geschillenbeslechting van consumentenklachten over levensverzekeringen op basis van 'verpakte' effecten (gemunt als "woekerpolissen").

Voorheen werkzaam als ELANET (CEMR)-expert, [The Council of European Municipalities and Regions \(CEMR\)](#). Hoofd van PRELUDE Challenge Learning & Knowledge Creation Cluster voor innovatie en in veel sociaaleconomische & IST thematische EU-gefinancierde projecten als projectmanager of coördinator (variërend van TURA-FP4-projecten, eContent, Leonardo , Interreg 3C, TEN-TELECOM tot FP5-projecten, waarvan MUTEIS socio-economische beoordeling van stedelijk/regionaal e-adoptiebeleid, waarvoor hij optrad als technisch coördinator namens MERIT/Infonomics University of Maastricht).

Hij was [Telecities Den Haag](#)-expert en was eerder werkzaam als coördinator van op Telecities gebaseerde projectinitiatieven met betrekking tot eGovernment en e-Public Procurement.

Specialismen: Expert in Good Governance praktijken, e-learning-omgeving voor werknemers in de publieke sector & innovatieve ondernemers, internationaal projectmanagement en human resources management. Co-auteur van verschillende wetenschappelijke publicaties, waarvan 2 papers bij Ass. Prof. Jeremy Rose van Aalborg University Computer Science Department on Learning & Knowledge Creation Research Agenda. Co-auteur van [E-Government in Europe - Re-booting the state](#), onder redactie van Paul G. Nixon en Vassiliki N. Koutrakou (Routledge, 2007)

[Martin van Rossum](#) heeft ruim 32 jaar ervaring als ondernemer, actief als projectcoördinator, projectmanager en chief financial officer (vaak in combinatie van deze 3 rollen) onder meer bij:

- (media-)campagne bevordering belangstelling voor bèta-techniek onder middelbare scholieren
- (media-)campagne energietransitie
- (media-)campagne digitale overheid
- nationale en multinationale innovatieprojecten

Hij is een organisator pur sang.

KORTE BIO KIRI FREDERIKS

Kiri Frederiks (22 juni 1990) is sinds 2017 vrijgevestigd kunstfotografe, met als specialisme portret en documentaire fotografie.

Op dit moment is Kiri werkzaam als freelance fotografe, branding specialist en creative director. Ook maakt zij elke vrijdagavond radio bij WFM.

Zij volgde een opleiding aan de TMO Fashion Business School voor mode & lifestyle management te Utrecht (2008-2009) en studeerde af als communicatiespecialist aan de Hogeschool Rotterdam (2014).

KORTE BIO Marleen van Wijngaarden

Marleen van Wijngaarden is founder en artistiek leider van Murals Inc., een bureau voor hedendaagse muurschilderingen gevestigd in Rotterdam.

Marleen is opgeleid als Beeldend Kunstenaar, afgestudeerd in 1991 (TSO) aan de Academie van Beeldende Kunsten, Rotterdam (nu Willem de Kooning Academie).

Na de oprichting van Murals Inc. op 1 januari 2018 besloot zij zich fulltime te wijden aan de ontwikkeling van het bureau.

<https://murals-inc.com>

<https://www.instagram.com/marleen.van.wijngaarden/>